

ახსელის

უნივერსიტეტი

№8-9 (281) სექტემბერი-ოქტომბერი, 2022 გვ. 40

გამოცემის 1990 წლის დაკანონიზაცია

სასწავლო წელი საპრიმო განწყობით დაწყო

III საერთაშორისო პოლიტიკური პავილინის უფლებების საკითხებზე

სამართლებრივი უნივერსიტეტის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, 20 სექტემბერს, გაეხსნა მე-3 საერთაშორისო კონფერენცია ბავშვთა უფლებების საკითხებზე. კონფერენციის თემა – ბავშვთა უფლებების საკითხების ჩართვა საუნივერსიტეტო საგანმანათლებლო პროგრამებსა და კურიკულურმებში – ფოკუსით სახელმწიფო ენის სწავლებასა და ეთნიკური უმცირესობების განათლებაზე. კონფერენცია გამორჩეული გახდათ თავისი შინაარსითა და მასშტაბურობით.

სტუმართა შორის იყვნენ აკადემიური წრეების, არასამთავრობო ორგანიზაციების, გარეოს სააგენტოებისა და დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლები.

წელს კონფერენციის მონაწილეებმა განსაკუთრებული ყურადღება გამამახვილეს სახელმწიფო ენის სწავლებაზე და

ეთნიკური უმცირესობების განათლებაზე, რაც უზრუნველყოფს ეთნიკური უმცირესობების უფლებას – მიიღონ ინკლუზიური, თანაბარი და ხარისხიანი უწყვეტი განათლება. კონფერენცია პიბრიდულ რეჟიმში გაიმართა. იყვნენ ონლაინ მონაწილეები როგორც საქართველოს

ლოს სხვადასხვა უნივერსიტეტიდან თუ სახელმწიფო სტრუქტურებიდან, ასევე, საერთაშორისო ექსპერტებიდან და აკადემიური სფეროს წარმომადგენლები.

გაგრძელება მე-2 გვ.

ურთიერთობების ერთ-ერთი საუკათასო გზა სომხეთთან

გვ. 5

ტერიტორიული რეზერვი სტუდენტებისთვის

გვ. 10

უნივერსიტეტის ამარის ელჩის უმასპინძლა

სამართვალოსა და ამერიკის შეერთებულ შტატებს შორის 30-წლიან პარტნიორული თეორიუმბის იუბილეს ფარგლებში, 25 ოქტომბერს, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტს ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩი – ქელა დევნინი ესტუმრა.

შეხვედრა უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში გაიმართა. მობრომანებულ სტუმრებს უნივერსი-

გაგრძელება მე-2 გვ.

გზავნილი კავშევის უფრესებები

სამართლებრივი უნივერსიტეტის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან თუ სახელმწიფო სტრუქტურებიდან, ასევე, საერთაშორისო ექსპერტებიდან და აკადემიური სფეროს წარმომადგენლების უნივერსიტეტის სააქტო დარბაზში შეერთებული საზოგადოებისათვის – სტუდენტებისა და უნივერსიტეტის

გაგრძელება მე-2 გვ.

გვ. 6 ყველაფერი – საინტერაციო სტუდენტური ცენტრებისთვის

ევგენი ხარაძე - 115 წალე

„შესაძლებელი გენე ექსირუსებები“

გვ. 8

თამაზ
ბეჭაძას ფონდის
ტრიუმფი

ერთობლივ გამოცემაში მაღლიერი მედალი მიმღები მასშტაბის დაფინანსებით, დაჯილდოვდა 1500 ლარით. თეკლის სიგელი გადასცა ფონდის დირექტორმა ლევან ბეჭაძამ.

პირველი გვერდიდან

კონფერენციაზე აღინიშნა,
რომ განათლების სისტემაში თა-
ნასწორობის, ინკუსტიისა და
მრავალფეროვნების ხელშეწყო-
ბა ის საკითხია, რომელზეც გან-
საკუთრებული ძალისხმევის მი-
მართვა საჭირო. ამიტომ, საერ-
თაშორისო კონფერენციის ფარ-
გლებში აკადემიური წრეებისა
და განათლებისა და მეცნიერე-
ბის სამინისტროს წარმომადგენ-
ლებმა საზოგადოებას ამ მიმარ-
თულებით არსებული მდგომარე-
ობა გააცნეს და საკუთარი გა-
მოცდილება გაუზიარეს.
კონფერენციაში მონაწილეო-

ბა მიიღეს — ქუთაისის, ბათუმის,
ზუგდიდის, სოხუმის, გორის,
თელავის, სამცხე-ჯავახეთის სა-
ხელმწიფო უნივერსიტეტების
წარმომადგენელების.

ორდინანი კონფერენციის
ფარგლებში, ბევრი საინტერესო
აქტივობა განხორციელდა. კერ-
ძმიდ, სამცხე-ჯავახეთის სახელ-
მწიფო უნივერსიტეტის მესამე
კორპუსში, ახალქალაქით, გაიხ-
სნა ბავშვთა უფლებების დაც-
უს ცენტრი. ასევე, უნივერსი-
ტეტის პირველ სასწავლო კორ-
პუსში არსებული ბავშვთა უფ-
ლებების დაცვის ცენტრი მოი-
ნახულეს და აյ მიმდინარე საქ-
მიანობის შესახებ ინფორმაცია
მიიღეს დიპლომატიური კორპუ-
სის წარმომადგენლებმა და სხვა
სტუმრებმა.

კონფერენციაზე განსაკუთ-
რებით აღინიშნა საქართველო-
ში გაეროს ბავშვთა ფონდის
ნარმომადგენელის, დოქტორ
ლასან ხალილის როლის შესახებ
კონფერენციის ორგანიზებისა
თუ ბევრი სხვა განარჩეულე-
ბული ლინისძიების გამართვის
საქმეში. მიტომ, სამცხე-ჯავა-
ხეთის სახელმწიფო უნივერსი-
ტეტის აკადემიური საბჭოს გა-
დაწყვეტილებით, **დასან ხა-
ლილს** საპატიო დოქტორის წო-
დება მიენიჭა.

აღსანიშნავია, რომ კონფერენცია გაეროს ბავშვთა ფონდისა და სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ორგანიზებითა და განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მხარდაჭერით ჩატარდა. კონფერენციის მნიშვნელობის შესახებ არაერთმა საინტერესო კომენტარმა გაიყდერა. გთავაზომთ ფრაგმენტებს გამომსვლელთა სიტყვებიდან.

ତାମାର ମାକୋରାଶ୍ଵୀଳୀ, ଗାନ୍ଦାତ-
ଲ୍ଲେବିସା ଏବଂ ମେଚ୍ଚନ୍ଦୀର୍ଘେବିସ ମିନୋନ୍ଦିଶ୍ତ-
ରିସ ପିର୍ଗ୍ରେଲ୍ଡୀ ମରାଦଗିଲ୍ଲେ: ଫଲ୍ଗୁ-
ଶାନ୍ଦାଲ୍ଲୀ କ୍ରନ୍ତ୍ଯେର୍ଜନ୍ଟିସ ମିନୋନ୍ଦିଶ୍ତ-
ବେଲୋବା ଏରିସ ସର୍ଜୁଲୀଠାଦ ଗାନ୍ଦା-
କ୍ୟୁଟର୍ରେବ୍ୟୁଲୀ, ବିନୋଦାଳନ ଅଧାମିନ୍-
ବିସ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ
କ୍ରିକିଟର୍ସିମ୍ବି, ଆସ୍ରେସ୍, ଏୟୁର୍ବେନ୍ଟିକ୍
ସାବେଲମନ୍ଦିନ୍ଦିଓର ଏନ୍ଦି ସନ୍ଦାତାଲ୍ଲେଖାସା
ଏବଂ ଉତ୍ତରିକ୍ଷଣ ଉତ୍ତରିକ୍ଷଣ ଏବଂ ଏବଂ
ଗାନ୍ଦାତଲ୍ଲେବାଥ୍ରେ, ଏରିସ ଉତ୍ତରିକ୍ଷଣ-
ଲୋଗୋବାନ୍ଦେସ୍. ଅଧାମିନ୍ବିସ ନିରାକରଣ-
ବିସ ଗାନ୍ଦାତାର୍କେବା, ଲୋଗୋବିସା ଏବଂ
ତାଗୋଲ୍ଲେବିସ ପାତ୍ରିଗିବିଲ୍ଲେବିମା,
ଏତନ୍ତିକୁର, ର୍କଲ୍ଲିଗୋକୁର, ସର୍ପିକା-
ଲ୍ଲୁର ଝଗୁଝାଲ୍ଲେ ପିରିସ ଉତ୍ତରିକ୍ଷଣ-
ଟାଗାଗ୍ରେବା, କାରମନ୍ଦିନ୍ଦିଲ୍ଲୀ ତାନାବାର-
ନ୍ଦିଲ୍ଲୀ ମିଲିନ୍ଦିନ୍ଦି କ୍ଷେତ୍ରିସ ଗାମାରନ-
ତୁଲ୍ଲୀ ସାବାନମାନାବାଲ୍ଲେବି ସିଲ୍ଲ-
ତ୍ରେମିତ. ଅମିତ୍ରମ୍ଭ, ଏ ମତାଵାରି
କ୍ରନ୍ତିନ୍ଦିନ୍ଦି କ୍ରନ୍ତିନ୍ଦି ଏବଂ ଏବଂ ଏବଂ

ପ୍ରୁଣାର ଗାନ୍ଧାରୀଦ୍ୱୟାମ୍ବଲେ, ମାତ୍ରାନ୍ତିକ ମିଳିବାରେ ଉପରେ କରିବାକୁ ପରିଚୟ ଦିଆଯାଇଛି। ଏହାର ଅଧିକାରୀ ପରିଚୟ ଦିଆଯାଇଛି। ଏହାର ଅଧିକାରୀ ପରିଚୟ ଦିଆଯାଇଛି।

მაკა ბერიძე, სამცხე-ჯავახე-
თის სახელმწიფო უნივერსიტე-
ტის რექტორი, პროფესორი:
მაკვს პატივი, გამოვხატო დიდი
სისახლი იმის გამო, რომ დღეს
სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი მასპინძლობს მე-
სამე საერთაშორისო კონფერენ-
ციას, უმნიშვნელოვანეს ღონის-
ძიებას, რომელიც გულისხმობს
ბავშვთა უფლებების საკითხების
ჩართვას საუნივერსიტეტო გა-
ნათლებაში. მიზნადა, განსაკუთრე-
ბულად მიეცას სამოქალაქო განათლებისა
და მეცნიერების სამინისტროს,
უნივერსიტეტში მობრძანებულ
დიპლომატიური კორპუსს წარ-
მომადგენლობას. მიეცესალმები

III საერთაშორისო კონფერენცია ბავშვთა უფლებების საკითხებზე

ბაში. მადლობა ამ კონფერენცი-ის ის ორგანიზატორებს.

დავით სერგეევნიკო, საქართვე-ლოს პარლამენტის კოცე-სპიკე-რი: დღეს გაიხსნა რიგით მესამე საერთაშორისო კონფერენცია, რომელიც ეძღვნება ბავშვთა უფ-ლებების საერთაშორისო დეკლა-რაციის ძირითად მუხლებს. ალ-ბარ, ისიც ნიშანდობლივა, რომ დღეს არის ერთგვარი იუბილე – სამზ წლის წინ ძალაში შევიდა სა-ქართველოში ბავშვთა უფლებე-ბის კოდექსი, რომელიც მიმარ-თულია ბავშვთა საუკეთესო ინ-ტერესების დაცვისაკენ. ჩევნის უმთავრეს პარტნიორს, გაეროს ბავშვთა დაცვის ფონდს, დიდი პასუხისმგებლობა აქვს როგორც ამ კოდექსის შემუშავებაში, ასე-ვე, მისი პუნქტების განხორციე-ლებაში და მათი ჩართულობა გა-დამწყვეტია ყველა მიმართულე-ბით, რაც ბავშვთა კეთილდღეო-ბას ემსახურება. ასევე, მნიშვნე-ლოვანია, რომ კონფერენციაზე განხილული იქნება ეთნიკური უმცირესებების ინტერესები. პირველ რიგში, ეს არის სახელმ-წიფე ენაზე განათლების მიღე-ბის გაადვილება, რომ მშობლიურ ენასთან ერთად, ფლობდნენ სა-ხელმწიფო ენას და მათთვის ამი-თი ბევრად უფრო მისაწვდომი გახდეს როგორც ანათლების.

ასევე, დასაქმების შესაძლებლობები. მჯერა, რომ კონფერენცია სრულიად ახალ შესაძლებლობებს გახსნის იმისათვის, რომ ყველამ გაუზიაროს ერთმანეთს საკუთარი გამოცდილებები. გოსურვებით წარმატებას.

ნისძიების ორგანიზებისთვის
UNISEF-ს, სამცხე-ჯავახეთის სა-
ხელმწიფო უნივერსიტეტს, ადგი-
ლობრივ მთავრობას, საქართვე-
ლოს მთავრობას. ჩევნ ვიცით,
რომ ყველასთვის უმნიშვნელოვა-
ნესა ციკლიური ცხოველება, გა-
ნათლება კი ერთადერთი გზაა
ამისთვის. განათლების პროგრე-
სირება ინტება ქვეყანაში ენათა
შესწავლით. მნიშვნელოვანია
ვფოკუსირდეთ ეთნიკურ უმცირე-
სობებზე. თუ ბავშვები მხოლოდ
საკუთარ მშობლიურ ენაზე ისა-
უბრებენ, ქვეყანაში უმცირესობა-
თა ინტეგრირება გართულდება.
ისინი უნდა ინტეგრირდნენ პოლი-
ტიკურ, პროფესიულ, კულტუ-
რულ ცხოველებაში და, რა თქმა უნ-
და, საერთაშორისო საზოგადოე-
ბაში.

ენრიკე გალვონ, იტალიის ელ-
ჩი საქართველოში: მადლობას
ვეტუვი სამცხე-ჯავა-
ხეთის სახელმწიფო უნივერსი-
ტეტსა და საქართველოს ცენტ-
რალურ მთავრობას ამ კონფე-
რენციისათვის. საინტერესო სა-
კითხები განიხილება კონფერენ-
ციაზე. მნიშვნელოვანების ურ-
თავითმეტაზომება, ხელშეწყობა,
სხვადასხვა სახის საბარათოებრა,
განსაკუთრებით, განათლების
პროცესში. სოციალური ექსპე-
რიმენტების გაზიარება კონფე-
რენციის ძირითადი მიზანია.
დღევანდელი მოხსენებების შემ-
დეგ, მნიშვნელოვანია თითოეუ-
ლი ჩევნანის როლის გათავისე-
ბა. კიდევ ერთხელ დიდი მადლო-
ბა და წარმატებებს ვუსურვებ
კონფერენციას.

ინტერესოდ და ნაყოფიერად ჩა-
ტარდა. დასკვნით ნაწილზე,
UNISEF-ის მიერ განხორციელე-
ბული პროექტების ფარგლებში,
კონფერენციის მონაწილეებს,
სარტყელი და მეცნიერებების აღ-
მართვის მიერ მიმღები მონაცემები.

 © 2009 by The McGraw-Hill Companies, Inc.

ଶ୍ରୀମତୀ ହାତାପାତ୍ରିନ୍ଦ୍ରା
କୁମାର ଶ୍ରୀଦାମନ

2022-23 სასწავლო წლის
შემოდგომის სემესტრის ვაგ-
რძელებთ ტრადიციულად,
აუდიტორიებში, არა დისტან-
ციურ, არამედ კონტაქტურ
რეჟიმში, რასაც მივესალმე-
ბით. ვიწყებთ სასწავლო სე-
მესტრს ველა იმ აკრედიტე-
ბული საგანმანათლებლო
პროგრამის ამოქმედებით,
რომელიც უნივერსიტეტს
აქვს.

სიამაყით და მადლიერებით მინდა აღვნიშნო, რომ ასტრონომიის მიმართულებით სამკერ-ჯავახებითის სახელმწიფო უნივერსიტეტის უკვე აქვს ორი აკრედიტებული სადოქტორო პროგრამა. ერთი ქართულენოვანია და მეორე ინგლისურენოვანი. სიამაყით აღვნიშნავთ იმიტომ, რომ უნივერსიტეტმა, როდესაც 2014 წელს, რექტორის, პროფესორ მერაბ ბერიძის ინიციატივითა და მისი უშუალო ხელმძღვანელობით, მიიღო გადაწყვეტილება, უნივერსიტეტის სტატუსის ამაღლებისთვის მოვმზადებულიყავით, ჰუმანიტარულ მეცნიერებებთან ერთად, ასტრონომიის სადოქტორო პროგრამა გახსლდათ ერთ-ერთი საფუძველი ამ გადაწყვეტილების. შემდეგ პროგრამამ ფუნქციონირება შეწყვიტა, რადგან რეაკრედიტაციის დრო დადგა და ახალი პროგრამის აკრედიტაცია მოხდა აბსოლუტურად განსხვავებულ პირობებში. რატომ – მადლიერებით? მადლიერებით იმიტომ, რომ ადამიანები, რომლებიც ჩართული იყვნენ ასტრონომიის სადოქტორო პროგრამის მომზადებაში, თავდაუზოგავად მუშაობდნენ იმისათვის, რომ დადგებითი შედეგი დამდგარიყო. განსაკუთრებით კი მინდა ხაზი გავუსვა, რომ აქ გადამწყვეტი

როლი ითამაშა აპასთუმნის ევგენი ხარაძის ასტროფიზ-კურ ობსერვატორიასთან თა-ნამშრომლობამ. შესაბამისად, ამ თანამშრომლობის შედე-გად ჩვენ გვაქვს პროგრამა, რომელიც არის ინგლისურე-ნოვანი პირველი პროგრამა ჩვენს უნივერსიტეტში და შე-საძლებლობა გვექნება უცხო-ენოვანი კადრებისა და უცხო-ენოვანი დოქტორანტების ჩა-რიცხვის. მეორე – ეს არის პირველი პროგრამა, რომე-ლიც ერთობლივად იქნება

სახებ უცხოლი ექსპერტის
დასკვნა წავიკითხეთ, ერთ-
ერთი რეკომენდაცია იყო ასე-
თი – უნივერსიტეტს უნდა
ეზრუნა ახალგაზრდა კადრე-
ბის გამოზრდაზე. ეს სერიო-
ზული პრობლემა დღეს ვე-
ტერინარიის მიმართულებით
და, შესაბამისად, მთელი სა-
ქართველოს მასშტაბით.
შრომის ბაზრის მოთხოვნებ-
ზე დაყრდნობით, შეიქმნა ვე-
ტერინარიის სადოქტორო
პროგრამა, რომელიც უკვე
აკრედიტებულია და ჩვენ შეგ-

ვიძლია ვითქიეროთ
დოქტორანტთა
პირველ მიღებაზე.
ესეც საეტაპო
მნიშვნელობის გახ-
ლავთ. ეს ჩვენს ინ-
ტეგრირებული
პროგრამის სტუ-
დენტებს შესაძ-
ლებლობას აძლევს,
სწავლა გააგრძე-
ლონ და კარიერა
დაგეგმონ ჩვენი
უნივერსიტეტის
ფარგლებში აბიტუ-
რიენტობიდან
დაწყებული და და-
ასრულონ ვეტერი-
ნარის დოქტორის

ନ୍ତାରଙ୍ଗବ୍ରନ୍ଦିଲ୍ଲିପୁ କାର୍ଯ୍ୟଫଳିତା-
ଫୀରାଠେ ଏବଂ ସାମାଗିସତ୍ରର ତରଙ୍ଗ-
ରାମାଶ ଲେଖା ଫରନ୍ତି ପ୍ରାଣକୃତୀ, ଅବା-
ଲି ରେଫୋରମିସ ଫାରାଗଲ୍ଲେବଶୀ,
ଏରତି ଦାରଗିର ତରଙ୍ଗରାମର୍ଭବି
ଗାୟରତାନ୍ତର୍ବ୍ୟାଲ୍ଲାଦ ଗାୟଲ୍ଲିସ
କାର୍ଯ୍ୟଫଳିତାପିରାଶ, ରାତ୍ରି ଶୈମଫା-
ଶୈବେଲ୍ସ ଏବଂ ତାଵାଦ ଉନ୍ନିତ୍ୱରେଣ୍ଟ-
ତ୍ରେତୀ, ମିର୍ବେଲ୍ ରିଗଶୀ, ଶର୍ମିଲ୍
ଶୁରାତାତ୍ ଦାବାନାବ୍ୟେଶୀ, ସାତ୍ରେଶ୍ୟ-
ରେବିସ ମିଥେଦ୍ଵିତୀ, ସାଗାନମା-
ନାତଲ୍ଲେବଲ୍ ତରଙ୍ଗରାମର୍ଭବି
କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟାଲ୍ଲ ଦାଫେବିତ ଏବଂ ଗାର୍କ-
ଗ୍ରେଲ୍ ପ୍ରୁରାଫଲ୍ଲେବାମିସାକ୍ଷ୍ୱେତ୍ର
ସାକ୍ଷିତ୍ୱେଶୀ ଗାମରାକ୍ଷେତ୍ର, ରେ-
କ୍ରିତ୍ୱେଶୀ ପାତ୍ରିତ୍ୱେଶୀ ପାତ୍ରିତ୍ୱେଶୀ

ԱՆՈՎԵՐՏՈՒՄԸ ԸՆՍԱԿՄԻ ՑՈՑԵԱԾԵ

Ը ՖԱՌԱՌԱՎԱԾԱԿ ՀՅԱԼԲԱՋԱՐ

მაკა პერიძე

სამოცველო-ჯავახეთის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი

განხორციელებული უნივერსიტეტისა და სერიოზული სამეცნიერო კვლევითი ცენტრის მიერ. ასტრონომიის პროგრამამ, თავისი დროზე, ახალ ეტაპს დაუდო საფუძველი უნივერსიტეტში 2014 წელს, ჩვენი უნივერსიტეტის ისტორიაში, როდესაც სტატუსის ამაღლება მას დაეფუძნა და მეორე – ამ წელს, ასევე, მასთან არის დაკავშირებული სიახლე – ის გახდა პირველი აკრედიტებული ინგლისურენოვანი პროგრამა და პირველი ერთობლივი პროგრამა, რომელსაც უნივერსიტეტი განხორციელებს. მისაღლოცია ეს შედეგი და ვულოცავთ უნივერსიტეტს, სტუდენტებს, რომლებიც იქნებიან ამ პროგრამის ბენეფიციარები და ვუსურვებთ წარმატებას ყველა პროფესიონალს, რომელიც ჩართულია, კიდევ ერთხელ, დიდი მადლობა ობს ერვატორიას, ბატონ რევაზ ჭავილვის და მის გუნდს.

კულტურის პრიორიტეტად
გამოცხადებას ხელი შეუწყო
კიდევ ერთმა სადოქტორო
პროგრამაზ, რომელიც, ასევე,
დიდი მნიშვნელობის მქონეა.
მოგხესენებათ, რომ ჩვენ და-
ვიწყეთ ვეტერინარიის 300-
კრედიტიანი პროგრამის
ამოქმედება, 2019 წელს წარ-
ვადგინეთ აკრედიტაციაზე
და დღეს უკვე მოქმედებს.
როდესაც აკრედიტაციის შე-

ხარისხებით. ეს ძალიან მნიშვნელოვანია. დიდი მადლიერება მინდა გამოვთქვა პროგრამის ხელმძღვანელის პროფესორ ლევან მაკარაძისა და აკადემიური პერსონალის მისამართით, მათ არ დაზოგეს თავი და საკმაოდ რთულ პირობებში მოამზადეს პროგრამა. ასევე, მადლიერებას გამოვხატავ ყველა იმ პარტნიორი ორგანიზაციის მიმართ, რომელთანაც გავა-ფორმეთ მემორანული და შესაძლებლობა მოგვეცა, განვახორციელოთ ვეტერინარიის სადოქტორო პროგრამა.

უკვე აკრედიტებული პრო-გრამები – ეს ერთი მხარეა. მე დარწმუნებული ვარ, რომ მე-ორე ეტაპი – წარდგენილი სა-დოქტორო პროგრამების აკ-რედიტაციაც წარმატებით ჩაივლის იმდენად, რამდენა-დაც უნივერსიტეტი ძალიან სერიოზული სიახლის, კლას-ტერული აკრედიტაციის პროცესშია. აგვისატოს თვეში, უკვე წარვადგინეთ ჰუმანი-ტარული მიმართულების პროგრამები კლასტერული აკრედიტაციისთვის. მოგეხ-სენებათ, რომ შეიცვალა მიდ-გომა პროგრამების აკრედი-ტაციისადმი. თუ ცალკე პრო-გრამები გადიოდა აკრედიტა-ციას, მაგალითად, ქართული ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამას შეეძლო ცალკე გაევლო აკრედიტაცია ან

ფაქტობრივად, სამი პროგრა-
მა სადოტელი საფეხურზე
აკრედიტებულია და ორი
პროგრამის ფარგლებში ნოემ-
ბერში ველოდებით ექსპერტუ-
რის ვიზიტს. ეს ადასტურებს
უნივერსიტეტის გადაწყვეტი-
ლებას – პრიორიტეტად იქნას
არჩეული, სწორედ, კვლევითი
მიმართულება.

კიდევ ერთი, სერიოზული
ხელშემწყობი მექანიზმი აქვს
პრიორიტეტად კვლევების
გამოცხადებას. ეს არის, ზო-
გადად, განათლებისა და მეც-
ნიერების სამინისტროს პო-
ლიტიკა, სერიოზულად შე-
უწყოს ხელი უნივერსიტე-
ტებში კვლევით საქმიანობას.
მოგეხსენებათ, განათლებისა
და მეცნიერების სამინისტროს
დაფინანსებით, პროექ-
ტის ფარგლებში, რომელსაც,

ასევე, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან ერთად, შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდიც ახორციელებდა, ჩვენს უნივერსიტეტში გაიხსნა **Horizon Europe**-ს ოფისი. ჩვენ გვყავს ოფისის ხელმძღვანელის მიერ მიმდევარის სახელის მიხედვის მიზანით.

ვანელი. ყოველდღიურ რე-
ჟიმში, მიმდინარეობს საქმია-
ნობა, რათა ჩვენმა დოქტო-
რანტებმა, ჩვენმა პროფესუ-
რამ მაქსიმალურად ისარგებ-
ლონ იმ შესაძლებლობებით,
რასაც კვლევებში აძლევს
მათ Horizon Europe.

ჩვენ გადაჭარბებულად არ
ვაფასებთ საკუთარ შესაძ-
ლებლობებს. პირიქით, ვაც-
ნობიერებთ, რომ ამ მიმარ-
თულებით ძალიან პევრი
გვჭირდება (ვგულისხმობ
იმას, რომ პირდაპირ შესაძ-

ლებელია, Horizon Europe-ს
გრანტი ვერ მოვიპოვოთ,
მაგრამ ამ სისტემას აქვს თა-
ვისი ქვეკომპონენტები და
ვფიქრობთ, რომ ქვეკომპო-
ნენტებში, ასევე, განევრიანე-
ბული და გაერთიანებული
კონსორციუმებად სხვადასხ-
ვა უნივერსიტეტებთან თა-
ნამშრომლობით ჩვენ შევძ-
ლებთ, გარკვეულ საგრანტო
კონკურსებში ჩვენი განაცხა-
დი შევიტანოთ.

სა და ხარისხის შესახებ.

კონექტი შსოფლიონ ბახის-
გან ფინანსდება და ითვალის-
წინებს საუნივერსიტეტო
სივრცეში სიახლების – ინო-
ვაციონალური მათ შორის, კვლე-
ვაში დანერგვას. ნომებერში
ჩვენ ველოდებით, რომ გა-
მოცხადდება სპეციალური
გრანტი, რომლის ფარგლებ-
შიც თითოეულ უნივერსი-

თეტს ექნება შესაძლებლობა, გარკვეული დაფინანსება მო-იპოვოს პროექტის საფუძ-ველზე, რომელიც შეიცავს ინოვაციას, რომელიც ინკ-ლუზიურობით ხასიათდება და რომელიც ხელს შეუწყობს უნივერსიტეტში სწავლებისა და კვლევის ხარისხს. სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი აუცილებლად მი-იღებს მონაწილეობას საგ-რანტო კონკურსში, რაც თა-ვისთავად მნიშვნელოვანია. არ ვკარგავთ იმედს, რომ შო-თა რუსთაველის ეროვნულ სამეცნიერო ფონდში წარდ-გენილ პროექტზეც გვაქნება გარკვეული წარმატება. ჩვენი საგრანტო განაცხადი სახელ-მწიფო ენის მხარდაჭერის თემაზე მომზადებული და წარდგენილია შოთა რუსთა-ველის ეროვნულ სამეცნიერო ფონდში.

აქვე დავამატებთ სასია-
მოვნო სიახლეს, რომელიც
გულისხმობს ERASMUS+ის
პროექტებში მონაწილეობას.
წელს საკმაოდ ცოტა პროექ-
ტი დაფინანსდა გასაგები მი-
ზეზების გამო. ვფიქრობთ,
რუსეთ-უკრაინის კონფლიქ-
ტმა სერიოზული კრიზისი
შექმნა ყველა მიმართულე-
ბით, მაგრამ ჩვენი უნივერსი-
ტეტი მონაწილეობს ორ გა-
მარჯვებულ პროიექტში.

ვფიქრობთ, მართლაც
დადგა შემოდგომა, რომე-
ლიც სიმბოლურად რომ ვთქ-
ვათ, უკვე შედეგებზე, „მო-
სავალზე“ დაკვირვების შე-
საძლებლობას მოგვცემს.

ასე რომ, გვაქვს ძინხები,
გვაქვს დასახული პრიორი-
ტეტები, გვაქვს გზა, რომლი-
თაც უნდა ვიაროთ ამ სემეს-
ტრშიც. ბევრია სიახლე და
ყველა სიახლეს, რომელიც
უნივერსიტეტისათვის ყო-
ველდღიური ცხოვრების ნა-
ნილად იქცა, ჩვენ შევხვდე-
ბით შესაბამისად.

115 - ცაგენი სარაცხევ

დღი ქართველ ასტრონომს, საზოგადო და სახელმწიფო მოლვანეს, მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსს, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეჩვიდმეტე რექტორს, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტს, საქართველოსა და სომხეთის მეცნიერების დამსახურებულ მოლვანეს, საერთაშორისო ასტრონომიული კავშირის ვიცე-პრეზიდენტს, აბასთუმნის ასტროფიზიკური ობსერვატორიის დამარსებელს ევგენი ხარაძეს დაბადებიდან 115 წელი შეუსრულდა. ამ თარიღის აღსანიშნავად, 31 ოქტომბერს, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ხარაგაულის რეზო თაბუკაშვილის სახელობის სახალხო ლიტერატურულმა თეატრმა, რეჟისორის – იზა ვეფხვეაძის ინიციატივით, ევგენი ხარაძისადმი მიძღვნილი ფილმის – „ვარსკვლავიერი ზეცის მესაიდუმლე“ პრეზენტაცია გამართა. მასშტაბური გახლდათ ღონისძიებაზე მობრძანებულ სტუმართა სიმრავლე. ქალბატონ იზა ვეფხვეაძესთან ერთად, ღონისძიებას ესწრებოდნენ ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის მერიის ხელმძღვანელი პირები, ობსერვატორიის თანამშრომლები, გატრინი ევგენის მონაცემები და მეგობრები, საჯარო სკოლების წარმმადგენლები, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორებისა და მასწავლებლები. სტუდენტები.

რადგან ბატონი ევგენი წარმოშობით ხარაგაულის მუნიციპალიტეტის სოფელ ფარცხენა-ლიდან იყო, მაგრამ თავისი მოგვარეობს დღიდი ნაწილი სამცხე-ჯავახეთის რეკონსტი, აბასთუმენის ასტრონომიზიურ ობსერვატორიაში გაატარა, ამ ორი მუნიციპალიტეტის ნარმო-მადგენლები, მთელი ღონისძიების განმავლობაში, ერთმანეთს ბატონი ევგენის სიყვარულში ეცილებოდნენ. თუმცა, ყველა ერთხმად აღნიშნავდა, რომ ევ-გენი ხარაძე არა მხოლოდ ამ ორი კუთხის, არამედ მთელი საქართველოს, მსოფლიოს კუთვნილების იყო.

საიუბილეო საღამო სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის მოადგილემ სამეცნიერო დარგში, პროფესორმა მერაბ ბერიძემ გახსნა. ბატონ მერაბს, რეგიონში უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების დამაარსებელს, არა მხოლოდ საქამიანი, არამედ მეგობრული ურთიერთობაც აკავშირებდა ამ უდიდეს მეცნიერობას. 90-იან წლებში, უნივერსიტეტში შეიქმნა მათემატიკა-ასტრონომიის ფაკულტეტი და ბატონი ევგენი ამ ფაკულტეტის სტუდენტებს საკუთარ ცოდნასა და გამოცდილებას უზიარებდა. ბატონმა მერაბმა არაერთი ეპიზოდი გაიხსენა ევგენი ხარაძესთან ურთიერთობიდან. ევგენი ხარაძის ისტორიის წარმოჩენისთვისა და ფილმის მომზადებისთვის, ალნიშნა დიდი როლი რეჟისორის იზა ვეზხაძის, რომელმაც საზოგადოებას შემოუწენა დიდი მეცნიერის ცხოვრების ეს უმშვენიერესი ნაწილი. მაღლობა მოახსენა ქალბატონ იზას ამ ღონისძიების გამართვის იდეისთვის. ბატონმა მერაბმა გამოიკვა იმედი, რომ უკვე გაუძლერებული იდეა — ახალციხის ერთერთ ქუჩას ენოდოს ევგენი ხარაძის სახელი, მაღლე განხორციელდება. დღეს ბატონ ევგენის, ამ დიდი მამულიშვილის დაშასურებას, პიროვნებას, მის ღვაწლს ორი მუნიციპალიტეტი ვეცილებით ერთმანეთს — ხარაგაული და ახალციხე, მესხეთი და იმერეთი. ამიტომ, ჩემთვის მნიშვნელოვანია, განსაკუთრე-

ბით დღეს, რომ მოვიგონოთ ბატონი ევგენი ის ამ პატარა მეს-ხეთისთვის განსაკუთრებული დამოკიდებულებით გამოირჩეოდა. 1990 წელს, როდესაც ჩვენი უნივერსიტეტი ჩამოყალიბდა როგორც ფილიალი, ერთ-ერთი პირველი, ვინც მობრძანდა ჩვენთან, იყო პატონი ევგენი. მისი დამოკიდებულება ჩვენი უნივერსიტეტის მიმართ, პრაგ-მატულის გარდა, იყო იდეური, რომ აქ უნდა შექმნილიყო ის სა-განმანათლებლო ცენტრი, რაც არის დღეს. ამიტომ, ღონისძიება, რომელიც ბატონ ევგენის

ბატონი ევგენის მშობლიური კუთხის, ხარაგაულის მუნიცი-პალიტეტის სახელით, დამსწრე საზოგადოებას ხარაგაულის მე-რის მოადგილე ვარლამ ჭიპაშ-ვილი მიესალმა. სამცხე-ჯავახე-თის სახელმწიფო უნივერსი-ტეტს მადლობა მოახსენა საიუ-ბილეო სალამოს ორგანიზებაში დახმარებისთვის და შემდეგი განაცხადა: დიდი ადამიანი გახ-ლდათ ბატონი ევგენი. აქ ვრ-ცლად იყო საუბარი იმ მიღწევე-ბის შესახებ, იმ მოლვანეობის შესახებ, რომელიც ნათელი კვა-ლის სახით არის დატოვებული მისგან. ხარაგაულები ვამა-ყობთ ბატონი ევგენის საქმია-ნობით. ის გახლდათ, უპირვე-ლესად, ნამდვილი ქართველი, ლირსეული ადამიანი. აქ საუბ-რობდნენ მისი კეთილი საქმეე-ბის შესახებ, ქველმოქმედების შესახებ. ჩვენ ვამაყობთ ამით და ვეცდებით, რომ მისი სახელი, ღვაწლი გადაეცეთ თაობებს. ქალბატონი იზა ვეფხვაძე გვაძ-ლესა ამის მაგალითს და მად-ლობა მას ამისათვის. დღევან-დელმა დღემ აჩვენა, რომ კიდევ უფრო მეტად უნდა დავაფასოთ დიდი ადამიანები.

ბევრი საინტერესო ეპიზოდი
გაიხსენა დიდ მეცნიერთან ურ-

ევლი დაუდო უძველეს დარგს
მეცნიერებისას, რომელსაც ას-
ტრონომია ჰქვია. ევგენი ხარაძე
განსაკუთრებული ადამიანი
იყო, დიდი ბურიძის, მრავალმხ-
რივი ინტერესების მქონე მან
წვლილი შეიტანა არა მარტო ას-
ტრონომიის განვითარებაში,
არამედ ქართული მეცნიერების
განვითარებაში. ბატონი ევგენი
იღებდა გადაწყვეტილებებს,
რომელიც გამომდინარეობდა
საქმის ცოდნიდან. მას, ასტრო-
ნომიის გარდა, აინტერესებდა
ენის პრობლემები, იცოდა ლი-
ტერატურა ძალიან ღრმად, პოე-
ზია. იყო ძალიან უშუალო. ჩემი
თვეის ბედნიერება იყო, რომ ვი-
ყავით მისი თანამოაზრები.
მჯერა, რომ ევგენი ხარაძის
სსოვნა არასოდეს მიეცემა და-
ვიწყებას.

„ՀԱՅԿԱՅԻՆ ՑՈՒՍԻ ԺԱՄԱՆՈՒԹՅԱՆ”

ეძღვნება, ჩვენი უნივერსიტეტისთვის არის მნიშვნელოვანი.
— აღნიშნა მან.

საიუბილეო სადამოზე მოპრ-
დანებულ სტუმრებს ფილმის
რეჟისორი, იზა ვეფხვაძე მიე-
სალმა. მან ისუბრა ბატონ ევ-
გენი ხარაძის ბიოგრაფიაზე და
ფილმის შექმნის იდეაზე. 31 ოქ-
ტომბერს, ქართულ კალენდარ-
ზე, ქართველი ერის ისტორიაში
ბედნიერების ნიშნით ალბერტი-
ლი დღე უწოდა, ვინაიდან, ამ
დღეს საქართველოს ევგენი ხა-
რაძე მოევლინა: **ბატონი ევგენი**
სოფელ ფორცხნალიდან იყო და
ამ პატარა სოფელში დაიბადა
სუთი აკადემიკოსი და 40-ზე მე-
ტი პროფესორი. აქ დაბადე-
ბულმა ადამიანებმა მსოფლიო-
ში არსებულ სუთ მეცნიერებას
დაუდეს საფუძველი. ბატონი
ევგენი ხარაძე თვლიდა, რომ მი-
სი სოფელი იყო უნიკალური და
ფარცხნალაში ჩასული, ვიდრე
სახლში შევიდოდა, სოფლის სა-

საფლაოზე ავიდოდა, მშობლების საფლავზე დაიჩრექებდა და შემდეგ შეაღებდა მამაპაპისეულ ჭიშკარს. მინდა ახალგაზრდა თაობამ იცოდეს, რომ ბატონი ევგენი როდესაც მიბრძანდებოდა სიმპოზიუმებზე, სამეცნიერო კონფერენციებზე, ვიდრე შევიდოდა დარბაზში, ამბობდნენ – ბატონი ევგენი ხარაძე მობრძანდება, ქუდები მოვიხადოთ. ასე ხვდებოდნენ ბატონ ევგენი ხარაძეს. მისი გამოჩენა მსოფლიოს ნებისმიერ წერტილში, ეს იყო საქართველოს დიდება, საქართველოს ღირსება.

თიერთობიდან პროფესორმა
რევაზ ჭილდლაძემ: როდესაც
თსუ-ს მესხეთის ფილიალში გა-
იხსნა მათემატიკა-ასტრონომი-
ის კათედრა, ბატონ ევგენის მო-
ეწონა ეს აზრი, მითხვა, რომ ეს
მნიშვნელოვანი საქმე იყო, რად-
გან ოსსერვატორისა ადგილობ-
რივი კატედრის უფრო კარგად და
დიდან შეინახავდნენ. ყოველ-
თვის ჩვენს გვერდით იყო ბატო-
ნი ევგენი. ჩვენ შეთავაზებაზე —
ნაეკითხა უნივერსიტეტში ლექ-
ციები, დაგვთანხმდა და თქვა,
რომ ყოველგვარი ანაზღაურე-
ბის გარეშე გაუზიარებდა საკუ-
თაო ცოდნას სტუდენტებს. ამ
უნივერსიტეტის კედლებს ახ-
სოვს მისი ბევრი მოსხენება.
ბევრჯერ უთქვამს ჩემთვის,
დრო არ მყოფნისო. ამდენი რამ
მოასწრო კაცმა, ამდენი რამ
შექმნა და კიდევ დრო არ მყოფ-
ნისო, ამბობდა. სწორედ, ასეთ
ქართველებზე დგას საქართვე-
ლო.

ფიზიკა-მათემატიკის მეცნი-
ერებათა დოქტორმა, პროფე-
სორმა შალვა საბაშვილმა აღ-
ნიშნა, რომ საქართველოში ადა-
მიანებს ციური სამყარო, ციური
სხეულები ყოველთვის აინტე-
რესებდათ, თუმცა, ეს ფაქტები
ვერ შემოინახა ისტორიამ; ისა-
უბრა ასტრონომიის განვითარე-
ბის საქმეში ბატონი ევგენის,
როგორც ასტრონომიული ცოდ-
ნის ფუძემდებლის როლსა და
დამსახურებაზე: ევგენი ხარა-
ძეს მოუხდა მოღვაწეობა საქარ-
თველოში, ამ უძველესი კულ-
ტურის ქვეყანაში და მან საფუძ-

აბასთუმნის საჯარო სკოლის
დირექტორმა სვეტლანა ბოჩი-
კაშვილმა ისაუბრა ევგენი ხარა-
ძის დამსახურებაზე 1964 წელს
აბასთუმნის საჯარო სკოლის
აშენების საქმეში. გაიხსენა, რო-
გორ ეხმარებოდა ბატონი ევგე-
ნი სკოლას წიგნებისა თუ სხვა-
დასხვა ხელსაწყოების შექმნის-
თვის. ჩვენს სკოლაში ასტრონო-
მია ისწავლება. ეს ტრადიცია
აუცილებლად გაგრძელდება.
მაღლობა ყველას, რომ ასეთი
დღესასანაული მოაწყეო. შევეც-
დები, როგორც დირექტორი,
ყველაფერი გავაკეთო იმისათ-
ვის, რომ ბატონი ევგენის სახე-
ლი იყოს უკვდავი.

ხელოვნებათმცოდნენ ანზორ
თამარაშვილმა მადლობა მოახს-
ენა ქალბატნ იზსა საჟოთ მნიშ-
ვნელოვანი საღამოს იდეისა და
და მისი განხორციელებისათ-
ვის: მოხარული ვარ, რომ დღე-
ვანდელი ლონისძიება ტარდება
ამ უნივერსიტეტში და ეს შემ-
თხვევითი არაა როდესაც ევგე-
ნი ხარაებმ დაარსა ობსერვა-
ტორია, მას შემდეგ მესხეთში
გაატარა თავისი ცხოვრების დი-
დი ნანილი. ნიშანდობლივია
ისიც, რომ ერთმა პატარა სო-
ფელმა ფარცხნალამ ამდენი
მეცნიერი გაზარდა. თამარაშვი-
ლებისთვის ეს სოფელი მნიშვ-
ნელოვანია. აქ დაიბადა და გაი-
ზარდა ყველა დროის დიდი ქარ-
თველი, ბატონი რეზო თაბუკაშ-
ვილი. ბასთან დიდი მეგობრობა
მაკავშირებდა. ბატონმა რეზო
თაბუკაშვილმა, თავისი ოპერა-
ტორთან ერთად, შეკლონ და

յարտուղ մինա միաձարար ծագոն
միեցուղ տամարաշավուղո. զաքար լու
սահաց ոյս դամբարակալազո լումո-
սուս տապաշչուղմարց. լունուղ մա-
մոնդա զաքար մարտուղ ունաս,
համգուղաց դուզ սաշմես ազ-
տյած ըս լուրսեղուղ մարտուղոն
դուզմենցուղմա զուղմիա –
”զարսկազանացուր նշուցուս մեսան-
ցուղմլու” դուզ մոնոնեցա ճամ-
սակշուրա ճամսինը սաზողագոր-
ծափ. ոյս ուզացուցի ճա ճեզվորո
սանցիւրեցու մռասաթրեցա. յո-
տեմաց ալոնինշնա, ռոր ճագոնու
զաքարուս սպազմուցա, պա-
տապա գամարտեցա արայրու-
թոնուսէցուցա.

A black and white photograph of a man with grey hair and a mustache. He is wearing a dark pinstripe suit jacket over a light-colored sweater. He is holding a silver microphone in his right hand and is looking towards his left. The background is blurred, showing what appears to be an indoor event or press conference.

სამცხე-ჯავახეთის სახელმ-
წიფო უნივერსიტეტში, 6 სექტემ-
ბრებს, ტერიტორიული რეზიდენციის
შექმნისთა მიზანზე შეხვედრა გაი-
მართა. უნივერსიტეტს საქართ-
ველოს თავდაცვის ძალების
ეროვნული გვარდიის მე-10 კად-
რირეზული ბრიგადის მასშტაბუ-
რი შემაცნებლობას ესტუმრა. ინ-
ფორმაციის მიღების მიზნით,
ყველა კურსისა და სპეციალობის
სტუდენტი შეიკრიბა უნივერსი-
ტეტის ეზოში. შეხვედრა გახსნა
უნივერსიტეტის რექტორმა,
პროფესორმა მაკა ბერიძემ. მან
აღნიშნა, რომ ადამიანები, რომ-
ლებიც უნივერსიტეტს ესტუმრ-
ნენ, არიან მაგალითი, რადგან
თავიანთი პროფესიით დგანან
ქვეყნის გაძლიერების, განვითა-
რებისა და მშვიდობის სადარა-
ჯოზე.

35 სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტობა გრძნობს პასუხისმგებლობას სახელმწიფოს ნინაშე, სწორად აცხობიერებს თავის მისიას და ჩვენ, ერთად, დღევანდელი შეცვედრით, ვადსტურებთ მთავარ

ნიგნი მკითხველისაა და ნიგნი მკითხველით ფასდება, ბიძლოითეკა კი – ნიგნებით და მკითხველებით. მკითხველებს არ კუჩივით, არც ნიგნებს. და თუმცა საშინელმა რასხვამ სამყაროს თავზე – კოვიდ 19-მა შეანერა ჩევით ურთიერთობები, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიძლითოთეკას ერთი წუთით არ დაუკარგავს კავშირი მკითხველებთან. ონლაინ რეჟიმში, ყოველგვარი სირთულის მიუხედვად, გრძელდებოდა სასწავლო პროცესი და, აქედან გამომდინარე, სტუდენტთა და პროფესიონალ-მასწავლებელთა მომსახურება. ახალი გამოცემებითთაც საკმაოდ გამდიდრდა ჩევით ნიგნადი ფონდი.

ამჯერად ჩევნ უნივერსიტეტში გამოცემულ ახალ ნიგნებს გაგაცნობთ.

მერაპ ბერიძეს – „ასპინძის რაონის ტოპონიმის ისტორიისათვის“ ერთი სოფლის ტოპონიმის „სერიით გამოსული მეოთხე წიგნია. ის აერთიანებს ძალიან საინტერესო ჩანაწერებს ჯერ კიდევ ტოპონიმიკის სფეროში ავტორის მუშაობის გზის დასაწყისიდან და, ასევე, იმ ადამიანებზე ინფორმაციებს, რომელთაც მისი გამოცდილების შევსებასა და განვითარებაში თუნდაც მცირედი წვლიტანების ის თბილი იქნებოდა ამ გზაზე შემცვედრა ადამიანებს: მთემელებს, რესპოდენტებს, რომელთა ინტერვიუებიდან მიღებული ინფორმაცია სტიმულად ექცა და თითქმის მთელი ცხოვრების მანძილზე გაჰყვა ბატონ მერაბ ბერიძის სამეცნიერო კვლევებს. განსაკუთრებით შთამბეჭდავა მისი სადიპლომონო ნაშრომის ხელნაწერი სახით გამოქვეყნდა, რაც გარდა იმისა, რომ ღირებულ მასალას შეიცავს, ნოსტალგიასა და მოგონებებსაც აღმრავს მკითხველში. დანართებში ჩანაწერილი მასალა მკითხველს მნიშვნელოვან ინფორმაციას აწევს. გამოქვეყნებულია ასპინძის რაიონის სოფლების ტოპონიმების ლექსიკონი და მოსახლეობაში ჩანერილი ბევრი ლექსი და საინტერესო ამბავი. წიგნი სტუდენტების, ფილოლოგებისა და მეთასიურელთა ფართო წრისათვის კარგი საჩუქარია.

რომ ჩავრდეთ გვიშის კურებულში – „თურქეთი ქართულ პრესაში (1866-1939)“, თავმოყრილია ავტორის მიერ სხვადასხვა დროს გამოქვეყნებული ნაშრომები თურქულ ენაზე. სტატიებში განხილულია ქართულ პრესაში დაბეჭდილი ძალაცემები თურქეთის, საქართველო-ოუკეთის, რუსეთ-თურქეთის, თურქეთისა და ევროპის ქვეყნების, თურქეთისა და აზიის ქვეყნების, ამბ-თურქეთის ურთიერთობების კონტექსტში. თანადროულ ქართულ გაზეთებსა და ჟურნალებში და-

ტერიტორიული რეზერვი სტატუსისთვის

ღირებულებას – გისნავლოთ,
გიშრომოთ, ვიღვაწოთ და ვიცხ-
ოვროთ ქვეყნის ინტერესებისა
და მისი აღმშენებლობისთვის.
როდესაც დღეს სტუდენტები გა-
ეცნობიან ტერიტორიული ოე-
ზერვის შექმნის შესახებ ინფორ-
მაციას, მიხვდებან, თუ რა სიკე-
თე იქნება შეთავაზებული მათთ-
ვის. მადლობა მინდა ვუთხრა ამ
პროგრამის ინიციატორებს. –
აღნიშნა რექტორმა.

ექტი და გამოიჩინევა იმ თვალ-
საზრისით, რომ კრიზისული იო-
ტუაციების დროს, რეზერვისასტა
მოუწევს მხოლოდ და მხოლოდ
საკუთარ რეგიონში სხვადასხვა
დავალებების შესრულება, თუნ-
დაც, საომარი ვითარების დროს,
მხოლოდ და მხოლოდ თავისი
ეზო-კარის დაცვა. ეს პროექტი
არის უნიკალური შეთავაზება
სტუდენტებისთვის.

საინტერესო შეთავაზებაა სტუდენტებისთვის.

ციის, საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვანი საქმიანობის, ტრენინგების, ასევე, საკუთარი პროფესიის პოპულარიზაციის მოთხოვნის პუნქტებში. ამ ოთხივე პუნქტში სტუდენტებს და ენერებათ მაქსიმალური ქულა.

რამდენიმე სტუდენტმა, შეხ-
ვედრაზე მიღებული ინფორმა-
ციის საფუძველზე, გამოთქვა
სურვილი, შეუერთდეს ტეროტო-
რიულ რეზერვს. ისინა ადგილ-
ზევე დარწევისტრირდნენ და
მოპრანანებული სტუმრებისგან
სამახსოვრო საწუქრებიც მიი-
ღეს. ასევე, დამსწრე საზოგადო-
ების მხრიდან დაისვა არაერთი
კითხვა.

ტერიტორიული რეზერვი სა-
ქართველოს თავდაცვის სამინის-
ტროს ვროვეტია, რომელსაც
ეროვნული გაკრიფია ახორციე-
ლებს და რომელიც რეგისტრა-
ცია შეუძლია საქართველოს მო-
ქალაქების მქენე პარებს, 18-
დან 51 წლის ჩათვლით, მათ შო-
რის, სტუდენტებს, 18-დან 22
წლის ჩათვლით. ტერიტორიულ
რეზერვში ჩარიცხულ მოქალაქე-
ებს გაუფორმდებათ 4 წლიანი
ანაზღაურებადი კონტრაქტი.
ასევე, რეზერვისტი უზრუნველ-
ყოფილი იქნება სოციალური და
სამართლებრივი დაცვით. მოქა-
ლაქები გაივლიან 36 დღემდე
ინტენსიურ საბრძოლო მომზადე-
ბას, რომელიც თანაბრად გადანა-
წილდება 12 თვეზე და რეზერვის-
ტებს ხელი არ შეეშლებათ მათი
ძირითადი სამსახურობრივი მო-
ვალეობის შესრულებისას.

ლიკა ზაზაშვილი

ცული ამბები ნარმოადგენს როგორც საკუთარი კორესპონდენტების მიერ გადმოცემულ, ასევე, უცხოური გაზეთებიდან მოიძოებოდა.

ავტორი წინასიტყვაობაში წერს: „კრებულის მიზანია, საკითხით დაინტერესებულ მკითხველს გააცნოს ქართულ-თურქული ურთიერთობებისა და თურქეთის შესახებ იმ პერიოდის საქართველოში არსებული შეხედულებები და დამოკიდებულება. მიზნი, რამაც გვიძირა მსგავსი კვლევების ჩატარებისკენ, არის საკვლევო პერიოდის ისტორიული მოვლენების, მირითადად, საარქივო წყაროებსა და მემუარებზე დაფუძნებული კვლევა და გაზიერებასა და უურნალები დაცული ამბების შეზღუდულად გამოყენება. ნაშრომი თა-

ვანდელი თვალთახედვით შეფასების საკითხზე. იგი ნამდვილად დააიწყერს სესტაფილოლოგიის სპეციალობის სტუდენტებს, ასევე, ლიტერატურით დანართერესტების მიხედვით მოიხსენიერს.

ლატშინა პობაიძის ნაშრომი - „კაუ-ზატიური მორფოსინტაქსი იტერიულ-კავ-კასიურ ენებში” - საფუძვლიანად მიმოი-სიღმოვანი კაუზატიურის არსები იტერიულ-კავ-კასიური ენების მორფოსინტაქსულ სის-ტემაში. მასში განხილულია დერივაციის მარკირების ხერხები, მათი მრავალფე-როვნება და ურთიერთმიმართება. საინ-ტერესოა მოდუსურ ზმნების თავისებუ-რებები, რომელსაც ავტორი დიდ ყურად-რებას უთმობს. მთელი რიგი საკითხების განხილვისას ლ. კობაიძე ავითარებს ტრა-

მელთაც ეს ისტორიული და მამულიშვილური საქმიანობა წარმატებით დააგვირგვინეს და ჩვენს მომავალს ასეთი მადლი მოწყვინეს. ამით მათ მომავალ თაობებს მისცეს შაგალიონი მამულიშვილობისა, ნათლად დაგვანახეს, სადაც ის სხვ. განათლება და ეროვნული კულტურის შენარჩუნება და განვითარება დღესაც აქტუალურია იმ საზორუნავთა შორის, ერში რომ დაგროვდა. ნაშრომი არამარტო სტუდენტებს გამოადგებათ, არამედ ჩვენი მხარის ისტორიით დაინტერესებულ მკაფეველ-საც გადასცემს იმ ემოციას, რომელსაც ავტორი თითოეულ სიტყვაში აქსოვს.

პატი კაპანაძისა და რობერტ შურდაძის წიგნი – „საოლიმპიადო ამოცანების კრებული მათემატიკიში“ დამხმარე სახელ-

სოსელა ანიშანულებრივი სამაცნოებო პიპლორადენი

ଭ୍ରାଣ୍ଡୀ କେରିପ୍ପ

ვისი ინფორმაციულობითა და საკითხების
სწორი შეჯასებით დაეხმარება მკელე-
ვართ, თურქული ენის სპეციალისტის
სტუდენტებს და ის ნამდგილად სასარ-
გებლო და მნიშვნელოვან წლილს შეი-
ტანს თურქულ-ქართული ურთიერთობე-
ბის შემდგომ კალივაზში.

**3. အနေဖြင့် ပေါ်လျှော့ပါ – “မြောက်ဖွံ့ဖြိုး စာဗျာကျုပ်နဲ့
ပုံစံတွေထဲ မြို့ရောင်းဝါယာ ပုံစံတွေထဲ မြို့ရောင်းဝါယာ”**

ავტომატიკური საბეჭინო სტატუსი ძეგლცე
საუკუნის მწერლების შეკრიმედებაში ასა-
ხული პრობლემატიკის შესახებ.

ნიგნი დაეხმარება მოსწავლეებსა და
სტუდენტებს, ქართულ კლასიკურ ლიტე-
რატურაში გაიღრმაონ ცოდნა და დააფიქ-
რებს მათ მეოცე საუკუნის ქართულ
მწერლობაში ასახული რეალიების დღე-

დიციული შეხედულებებისგან განსხვავებულ თავის მოსაზრებებს. ნაშრომში აღ-

ნიშნულია, რომ იქერიულ-კავკასიური ყველა ენის მორთვისინტაქსი ერგატიულია და მიუხედავად კაუზაციის ტიპისა, ამოსავალი ყოველთვის სახელია. როგორც პროფესორიც ბარამიძე წიგნის წინასიტყვაობაში აღნიშნავს, მონოგრაფია დააინტერესებს მკვლევარებს კაუზაციის სიღრმის უურად შესასწავლად.

ნათელი ყრუაჟოლის – „განათლებისა და კულტურის კერძი სამცხე-ჯავახეთში“ – სახელმძღვანელოა სტუდენტებისა თავისი. მასში გამუშებულობა კულტურისა და განათლების განვითარება XIX-XX საუკნიერებელი სამსახურავა ახორციელდებოდა.

კურთხული და მცუკუნველი გადატრანსპორტის მიერ დამატების გადამზრდების უმთავრეს საშუალებად ჩვენს მხარეში ინტელიგენციამ სხორად მიიჩნია საგანმანათლებლო მუშაობა ასე წარმოიშვა „მესტური განმანათლებლობა“, რომელმაც ითავა ამ დიდი მისისი შესრულება და ბევრად ქართველობა მამულიშვილმა აირჩია სამცხე-ჯავახეთი თავის სამოღვაწეო ადგილად. მათში, ძირითადად, სასულიერო პირები, პედაგოგები სახელმწიფო მოწევლები მოიაზრებოდნენ. ნაშრომში განხილულია მათი მოღვაწეობა და იმ კულტურულ-საგანმანათლებლობის როლი, რო-

ნათელა გალიერების და სოფია გარემოს მიერ და მიერ გადასახლებულ პირთა ფართო წრის სფეროზე.

ରାଜପଦେ, ମାରତଳାକୁ, ଶ୍ଵାଲର୍ଗ୍ରେସାଫ ସାଫିର୍ର
ସାବେଲ୍ମଦ୍ବାନ୍ତେଲ୍ଲ ମୋହମ୍ମିଦୀଙ୍କୁ କାରତୁଲ୍
ଏନାଥି ମର୍ମାମହିତୀଙ୍କୁ ପରିଗ୍ରାମାମିନ କ୍ଷିତି-
ଧ୍ୟେନ୍ତ୍ରକ୍ଷେତ୍ରରେ ଥାଏନ୍ତି ନୀଗନ୍ତି - „ତ୍ରୈକ୍ଷସତ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର କ୍ରିତ୍ବ-
ବିଶ୍ୱାସାରିନୀରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀତାର୍ଯ୍ୟବିନ୍ଦୁରେ ଉଚ୍ଚତ-ୟାର୍ଥି
ତା ସାଫିର୍ର ଦା ମିନିଶ୍ଚଵେଲାର୍ଗ୍ରେସାନ୍ତି ରେସ୍ଯୁର୍ସାଇ,
ରମ୍ଭେଲୋର୍କ କାରତୁଲ୍ ଏନାଥି ମହିତୀଙ୍କୁ ପରିଗ୍ରାମାମିନ
ପରିଗ୍ରାମାମିନ ମିଶର୍ନେଲ୍ଲେବୁ ସାଶ୍ଵାରାଧାରୀ ମିଶ-
ର୍ବେଶ୍ବି, ଡାଇଜ୍ଞଲ୍ଲାର୍କ ଗୋଟିଏବୁ ଶ୍ଵର୍କାତ୍ରୀଗ୍ରେବୁ,
ଶିଶ୍ରାଗନ୍ତି ତ୍ରୈକ୍ଷସତ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ମୁଖ୍ୟମାନଙ୍କା ଆତ୍ମାଶ୍ରେଷ୍ଠ
ସାବେଲ୍ମଦ୍ବାନ୍ତେଲ୍ଲାର୍କ ନୀଗନ୍ତି ରେଧାକ୍ଷେତ୍ରରୀ,
ପରିଗ୍ରେସାରିନୀ ମାତ୍ରା କାନ୍ତିକାତ୍ମିତିଶୀଳିତା ଉନ୍ଦରା
ଅଲିନିଶିଶ୍ରାବୀର୍କ, ରମ୍ବ ନୀଗନ୍ତି ମିଶର୍ନେଲ୍ଲାରୀନୀ ଗା-
ମନ୍ତ୍ରପଦିଲ୍ଲେବୁ ନାପୁଣ୍ୟା ଦା ନରପତ୍ର ଅପ୍ତିରମା
କାରଙ୍ଗାଧ ପିଲିପି, ରା କର୍ମଦଲ୍ଲେମା ଆକ୍ଷତ ଆରାକ୍ଷାର-
ତ୍ଵେଲ ମିଶର୍ନେଲ୍ଲେବୁ ସାବେଲ୍ମଦିନୀତିର ଏନୀର ଦା-
ଶ୍ଵରାଧାରୀ ପରିଗ୍ରାମିଶ୍ବରୀ, ଏବ ଗାନ୍ଧୀମତ୍ତ୍ଵିକ୍ଷେତ୍ରରେ
ମିଶ୍ରଦେ, ରମ୍ବ ନୀଗନ୍ତି ଶ୍ଵେତପଲ୍ଲେଲ୍ଲ ସାବେଲ୍ମଦିନ-
ପାନ୍ତେଲ୍ଲ ଏକ୍ଷେତ୍ର ମାତ୍ରାପିଲ୍ଲାବୁ ଦା କାରତୁଲ୍
ମିଶର୍ନେଲ୍ଲାଗ୍ରେବୁ ପାତାପିଲ୍ଲାବୁ. ଅମିନ ନୀଗନ୍ତିରେବେ ଶ୍ଵା-
ଦଲ୍ଲେବୁ ଶ୍ଵେତାନିଶିଶ୍ରାବୀର୍କ ଶ୍ଵେତରିହ୍ୟୁଲି ମିନାରାମି
ଦା ତ୍ରୈକ୍ଷସତ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଗାନ୍ଧୀଙ୍କୁ ଶ୍ଵେତମନ୍ତ୍ରମଦିନୀତିରେ
ପାତାପିଲ୍ଲାବୁ କାରତୁଲ୍ଲ ଲୋତ୍ରେରାତ୍ମିରିଦାନ ଅମ୍ବକ୍ରେ-
ବୀଲ ଦା ଆତ୍ମବ୍ରତିନ୍ତ୍ରିର ତ୍ରୈକ୍ଷସତ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ତାନ ଆଲ୍ଲାଗ୍ରେ
ମିଶର୍ନେଲ୍ଲାବୁ ଆଲ୍ଲା ଅମ୍ବକ୍ରେବୁ ମିଶର୍ନେଲ୍ଲାବୁ
ବିଶ୍ଵାରିତ୍ବକ୍ଷେତ୍ରକୁଇଲା!

მე-2 გვერდიდან

პირველკურსელებმა სწავლა აუ-
დიტორიებში, უნივერსიტეტისთ-
ვის ჩემეულ რეჟიმში გააგრძელეს.

დღეს, ამ ტერიტორიაზე, სახელმ-
ნითო უნივერსიტეტის არსებო-
ბის 10 წლის იუბილეა. – აღნიშნა
ქალბატონმა მაკამ.

შემდეგ, ღონისძიების მონაცი-
ლეთ, ახალი სასწავლო წლის

მე, მყავს კარგი მაგისტრონტები, მყავს საუკეთესო დოქტორანტი. დარწმუნებული ვარ, რომ სამო- მავლოდ ეს კონტინგენტი, გარდა იმისა, რომ უკვე აქტიური მოქა- ლაქები არიან ჩვენი ქვეყნისა,

ରୁମ ଯୁଗେଲ୍ଲନ୍ତିରୁାଙ୍କ ଦିଗନ୍ତରେ
ପରିଗ୍ରହୀତ ଆଶାଲ୍ପାଦାଖିଁ କ୍ରମ-
ଶ୍ଵରଶ୍ଵରୀ ରନ୍ଧେଶ୍ଵର ଜ୍ଞାନି-
ଶ୍ଵର ରୁମ ଆଶାଲ୍ପାଦାଖିଁ ଆଶାଲ୍ପାଦାଖିଁ

სასწავლო წელი საგეომო განწყობით დაიწყო

დაწყება მიულოცა რეგტორის
მოადგილემ სამეცნიერო დარგში,
პროფესორმა შერაბ ბერიძემ:
ჩემთვის დღევანდელი დღე გან-
საკუთრებით სასამოვნო, საამა-
ყო და საინტერესოა. 10 წლისთა-
ვია ამ უნივერსიტეტის. როული
გზა გაიარა ახალქალაქის ფილი-
აომა და მიხარა, რომ რაც დრო
გადის, საუკეთესო კონტინგენტი
მოდის აქ. დოკიდათვის, პირადად

სასწავლო კორპუსების თანაბარა-
რი შესაძლებლობები. ეს ასევა.
გვევმატება ბევრი პროფესიული
პროგრამა, არის სიახლეები. გვა-
ხარის, რომ ჩვენ თვალწინ რეა-
ბილიტაცია უკეთება უნივერ-
სიტეტის კიდევ ერთ კორპუსს.
თავდაუზოგადად ვიშრომებთ
იმისთვის, რომ სტუდენტებმა ა
მაქსიმალურად კომფორტულ
გარემოში ისწავლონ.

თამაზ
ბექაიას
ფონდის
რჩეულნი

23 ბაის, სამცხე-ჯავახე-
თის სახელმწიფო უნივერსი-
ტეტსა და თამაზ ბექაიას სახე-
ლობის საგანმანათლებლო
ფონდს შორის გაფორმდა მე-
მორანდუმი, რომლის მიხედვი-
თაც ორგანიზაცია მაღალი
აკადემიური მოსწრების მქონე
სტუდენტებს დააფინანსებს
სემესტრულად 300 ლარის
ოდენობით.

ფონდი სამცხე-ჯავახეთის
სახელმწიფო უნივერსიტეტში –
ქართული ფილოლოგის, ვეტე-
რინარიისა და აგრონომიის
საჭიროებისას.

პირველი სემესტრული სტი-
პენდის მფლობელები გახდნენ:
რიმა სუდაძე (ფაკულტეტი –
ქართული ფილოლოგია), **ქრის-
ტინე ლევაიშვილი** (ფაკულტეტი
– აგრონომია) და **გასილ გოგო-
ლაძე** (ფაკულტეტი – ვეტერინა-
რია).

13 ოქტომბერს ფონდმა
უმასპინძლა სტიპენდიანტებს
დაჯილდოების ღონისძიებაზე
ქალაქ თბილისში, სასტუმრო
„მოქსიში“. ახალგაზრდები და-
ჯილდოვდნენ სამახსოვრო სა-
ჩუქრებითა და სტიპენდიანტო-
ბის დამადასტურებელი სერტი-
ფიკატებით.

ჩვენთან სულ სხვანაირი შემოდგომა დადგა...

ଲୁଗାକିତ, ଆବାଲ ଦାଲ୍ଗେହୀ ଉପରୁଶୀଃ ୯୯
- ଦ୍ୟାୟକିନ୍ଦ୍ର୍ୟାରୀ ମରମାଳିଲୀଙ୍କେନ୍ତିରେ!
ଜ୍ୟନ ଶ୍ରୀରାମ ଜାଗନ୍ନାଥଙ୍କାଳୀ ମିଠା
ମିଶ୍ରଙ୍କିତ ଗ୍ରହାଙ୍କ ସାବଲୋଦାନ ଉନ୍ନି-
ବେରାଣିତ୍ୱାତ୍ମିକୀଙ୍କ ଦା ତାରିଖୀତ । ମଧ୍ୟ
ମାନୁଷର୍ଭାବାନ୍ତା ମିଳିମିଳି ! ତାଙ୍କିଥିରେ

კულტურული დაწესებულებების მიერ განვითარებული არის საქართველოს კულტურული ძეგლებისგან მიციციური გული გამაღლებით მიძღვნეს! ჩევნთან სულ სხვანაირი შე-მოდგომა დადგა... 602 / 1702-12

თინ გადასაცემულ ყელით თიცილით, გა-
ვამრავალფეროვნოთ ცხოვრების
რედაქტორი
შარინე ზედელაშვილი
რედკოლეგია:
ლიპა ზაზაშვილი,
რინა სულაძე, თაგარ კორტი,
იური ბალახაძე

მისამართი
ქ. ახალციხე, რუსთაველის 113
ტელ.: (+995) 22 890 400 191
ტელ.: 599 25 25 68
ვებ-გვერდი: www.sjuni.edu.ge